

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Азербайджанське науково-виробниче об'єднання гідротехніки і меліорації

Варненський університет менеджменту

**Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С. З. Гжицького**

ЗБІРНИК ТЕЗ

ЗА МАТЕРІАЛАМИ

Міжнародної науково-практичної конференції

«ФІЛОСОФСЬКІ ОБРІЇ СЬОГОДЕННЯ»

19 листопада 2020 р.

Херсон – 2020

ЗМІСТ

Аверчева Н.О. ВПРОВАДЖЕННЯ КЕЙС-МЕТОДІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	7
Алещенко Л.О. МОЛОДІЖНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ	10
Алієва І.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТІВ- ЕКОНОМІСТІВ	13
Афанасьєва Ю.І., Варнавська І.В. СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ	14
Біла Т.А., Охріменко О.В., Ляшенко Є.В. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ-АГРОНОМІВ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	19
Бойко В.О. ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ У СИСТЕМІ ФІЛОСОФСЬКИХ ПОГЛЯДІВ	22
Бокшань Г. І. МІФОЛОГІЧНІ СЦЕНАРІЇ В РОМАНІ МАРЛЕН ГАУСГОФЕР «ЗА СТИНОЮ»	25
Боліла С.Ю. ЗМІСТОВНА СУТНІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ	27
Боровік Л. В. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	29
Варнавська І. В. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ	31
Власенко І.М., Варнавська І.В. АСПЕКТИ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ	33
Виноградова Т. І. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТУДЕНТА ЗА УСПІШНІСТЬ НАВЧАННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА УСПІШНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	35
Волошин М.М., Волошина В.М. РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	39
Галайда Ю.Ю., Литовченко О.І. ЕМПІРИЗМ ТА РАЦІОНАЛІЗМ У ФІЛОСОФІЇ НОВОГО ЧАСУ	41
Гончарський І. Л. ПОЧАТКИ СТАНОВЛЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ НАУКИ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ	43
Дереш В.С., Саніна К.А. ВИЯВИ АУТОАГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	46
Дмітрієва Н. С. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	48
Євтушенко О. Т., Мінаков Р. В. ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА У КОНТЕКСТІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ	51

УКРАЇНИ	
Каранда В. О.	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ШЛЮБНО-СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ	54
Капліна А. І.	
МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ УЧАСНИКІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО КРОСКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	55
Карнаушенко А. С.	
ПРАКТИЧНА ФІЛОСОФІЯ МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	58
Ковтун Д. М.	
ХАРАКТЕРИСТИКА ЕЛЕМЕНТІВ СТРУКТУРИ СВІДОМОСТІ, ЇЇ ФУНКЦІЇ ТА РІВНІ	60
Костючков С. К.	
ПАНДЕМІЯ КОРОНОВІРУСНОЇ ХВОРОБИ: БІОФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ	63
Крюкова Т., Чепок Р.В.	
РОЗВИТОК КОМПОНЕНТІВ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА»	65
Кузнєцова В.	
УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ	66
Кучеренко А.А.	
ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА ЯК СКЛАДОВОЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧИТЕЛЯ	68
Лишевська В.М.	
МЕТОДИКА РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ СПОРТИВНОЮ АКРОБАТИКОЮ	71
Лишевська В. М., Петрушкевич І. І.	
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ (ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ)	74
Лишевська В. М., Шаповал С. І.	
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	76
Логінова А. О. Кітов М. Г.	
РОЛЬ НАУКИ У РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	78
Макарчук В.Р.	
ПОНЯТТЯ ІДЕАЛЬНОГО У ФІЛОСОФІЇ	80
Макухіна С. В.	
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	81
Мельниченко А., Боровік Л. В.	
ВИХОВАННЯ У ВУЗІ: ВИДИ, ЗАСОБИ І МЕТОДИ	83
Мороз О.С., Боровік Л. В.	
ОПТИМАЛЬНИЙ ВИБІР МЕТОДУ НАВЧАННЯ ТА МОТИВАЦІЯ	85
Морозова О.Г., Морозов Р.В.	
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ СУБ'ЄКТ	87
Немченко К.В., Варнавська І.В.	
ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ	89
Непша О.В., Гришко С.В.	
РОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ПРАКТИК У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ	91
Павлусів Н. М.	
КОРОНОКРИЗА У СВІТЛІ КАНТІВСЬКОЇ «СУПЕРЕЧКИ ФАКУЛЬТЕТІВ»	93

3. Поточний контроль здійснюється в ході перевірки та аналізу окремих видів самостійних робіт, виконаних в позааудиторний час. Це, як правило, роботи індивідуального характеру: доповіді, реферати, курсові та дипломні роботи.

4. Підсумковий контроль здійснюється через систему заліків та іспитів, передбачених навчальним планом. Форми контролю повинні бути адекватні рівням засвоєння: рівню розуміння, відтворення, реконструкції, творчості. Поряд з усними відповідями за екзаменаційними білетами рекомендується ширше використовувати письмові форми підсумкового контролю.

Література

1. Быстрицкая Е. В. Роль самостоятельной работы студентов факультета физической культуры по предметам психолого-педагогического блока. *Физическая культура: воспитание, образование, тренировка*. 2010. № 2. С. 56–62.

2. Высоченко В. В. Дистанционные формы организации самостоятельной работы студентов посредством учебника нового поколения по информатике. *Дистанционное и виртуальное обучение*. 2010. № 8. С. 85–107.

3. Георге И. В. Психолого-педагогические условия подготовки студента к самостоятельной работе. *Высшее образование сегодня*. 2011. № 8. С. 42–43.

4. Горяинова Л. В. Развитие познавательных компетенций студентов в процессе самостоятельной работы с целью формирования специалистов инновационного типа. *Открытое образование*. 2010. № 3. С. 18–25.

5. Смолина С. Г. Самостоятельная работа как средство формирования информационной компетентности студентов университета. *Научные и технические библиотеки*. 2009. № 12. С. 11–16.

6. Чуб Е. В. Моделирование самостоятельной работы студентов в образовательном учреждении. *Инновации в образовании*. 2011. № 5. С. 58–65.

Євтушенко О.Т.

Мінаков Р.В.

Херсонський державний аграрно-економічний університет

м. Херсон

ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА У КОНТЕКСТІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Перед людством постійною залишається практично єдина проблема – енергозабезпеченість власного існування. Сучасні темпи споживання енергетичних ресурсів із розрахунку на одного жителя планети зумовлюють невпинне скорочення обсягів існуючих запасів традиційних енергоресурсів. Так, за оцінками експертів, нафти вистачить лише на 44 роки, натурального газу – 159 років, вугілля – 409 років [1]. У зв'язку з цим об'єктивно загострюється проблема пошуку інших джерел енергії, одним із яких є виробництво палива біологічного походження. При цьому слід відзначити, що забезпеченість продовольством являє собою складову загальної енергетичної проблеми і продукти харчування виступають специфічним видом енергії – першочерговим за людськими потребами. Із сільськогосподарської сировини можна отримувати інші види енергії, зокрема й у вигляді біопалива, що об'єктивно зумовлює протиріччя між виробництвом біопалива та продуктів харчування. Виробництво біопалива можливе лише за належного рівня забезпечення людей продовольчими ресурсами.

Посилення мотивації розвитку і підтримки виробників біопалива у світі, й Україні зокрема, зумовлене високими темпами зменшення викопних видів палива, здорожчання його видобутку і доставки, збільшення населення та зростаюча потреба в енергоресурсах. До інших основних переваг

виробництва і застосування палива біологічного походження можна віднести: екологізацію навколишнього середовища, що набуває все більшого значення, самостійність господарств і держав у забезпеченні власних потреб у енергії, надійність і доступність постачання, економію на витратах, збільшення робочих місць, самозабезпечення розвитку вітчизняного сільського господарства і зростання економіки [2].

Проблематика розвитку виробництва біопалива в Україні та світі, представлення технологічних розробок та визначення їх економічної ефективності, аналіз можливостей забезпечення альтернативними видами пального та їх узгодження з проблемою продовольчого забезпечення досить широко висвітлені у працях В.С. Бондара, Г.Г. Гелетухи, Г.А. Голуба, М.Я. Гументика, В.О. Дубровіна, Г.М. Калетніка, І.Г. Кириленка, Т.В. Куць, Ю.Я. Лузана, В.Я. Месель-Веселяка, Є.А. Михайлова, М.В. Роїка, О.М. Шпичака та інших.

Відновлювані джерела енергії у майбутньому становитимуть значну частку в енергетичному балансі світу. Нині продовжують розвиватись явища, що ставлять виклики перед цивілізацією: вичерпуються традиційні джерела енергії, зростає вартість їх видобування, утворюється надмірна кількість органічних відходів промислового, сільськогосподарського та побутового походження, інтенсивно забруднюється природне середовище. Той факт, що світове виробництво енергії з поновлюваних джерел зростає й зростатиме надалі, не викликає ніякого сумніву. В багатьох країнах світу спостерігається справжній бум виробництва палива з відновлюваних ресурсів.

Біологічне паливо (англ. biofuels) – це відновлюване джерело енергії. Біопаливом вважається будь-яке паливо, що містить не менш ніж 80% (за об'ємом) матеріалів, отриманих від живих організмів. Біомасу в енергетичних цілях можна використовувати у процесі безпосереднього спалювання деревини, соломи, сапропелю (органічних донних відкладень), а також у переробленому вигляді як рідкі (ефіри ріпакової олії, спирти) або газоподібні (біогаз – газова суміш, основним компонентом якої є метан) палива.

Відповідно до Директиви 2003/30/EU Європейського Парламенту, відрізняють такі види рідкого біопалива:

- ✓ «Біодизель»: метиловий (етиловий) ефір жирних кислот, який виробляють з рослинного масла або тваринних жирів;
- ✓ «Біоетанол»: етанол, який виробляють з біомаси;
- ✓ «Чисте рослинне масло»: рослинне масло, який виробляють з масляних видів рослин шляхом пресування або екстракції.

Україна належить до енергодефіцитних країн – її забезпеченість власними енергоресурсами не перевищує 30%. Тому Україна просто приречена використовувати біопаливо, що дасть можливість покращити екологічну ситуацію, посилити енергетичну незалежність України і створити перспективу для сільського господарства.

В Україні щорічно використовується близько 200 млн. т умовного палива, з яких лише 80 млн. т власного видобутку із природних джерел. У цій ситуації важливим енергетичним ресурсом може стати біопаливо.

Одним із перспективних напрямів у нетрадиційній енергетиці України є використання фітодизеля та фітомаси. Відомо, що насіння олійних культур (ріпаку, суріпиці, гірчиці, льону та редьки олійної, сафлору, чуфи, рижю) є одним із найбільш перспективних джерел отримання альтернативного палива – біодизеля. В Україні заплановано за розширення посівів ріпаку отримання 9 млн. т ріпакового насіння, що може забезпечити до 3 млн. т біодизельного палива. Щорічний надлишок соломи і стебел основних сільськогосподарських культур становить 15–20 млн. т, що еквівалентно 7,3 млн. т умовного палива [3].

В Україні для проведення сільськогосподарських робіт щороку необхідно близько 1870 тис. т дизельного палива і 620 тис. т бензину. Для виробництва такої кількості пального використовується близько 4,5 млн. т нафти, що, переважно, імпортується. Таким чином, необхідно зменшити залежність

від імпорту нафтопродуктів за рахунок забезпечення сільськогосподарських товаровиробників біопаливом, що виробляється з біомаси.

Застосування біомаси та біопалив може допомогти також у вирішенні ряду важливих екологічних проблем. По-перше, це стан повітря, забрудненого шкідливими речовинами вихлопних та димових газів. По-друге, це великі обсяги викидів в атмосферу парникових газів – діоксиду вуглецю, метану та інших. Біомаса є відновлюваним, екологічно чистим паливом за умови екологічно раціонального виробництва та використання. Оскільки біомаса є CO₂-нейтральним паливом, її використання не призводить до підсилення глобального парникового ефекту. Впровадження біоенергетичних проєктів у межах механізмів Кіотського протоколу є ефективним шляхом зниження викидів парникових газів. З огляду на існуючу енергетичну та екологічну ситуацію, Україна має негайно приступити до широкого впровадження біоенергетичних технологій і застосування всіх видів біопалив – твердого, рідкого, газового.

Агропромислове виробництво України має значний потенціал біомаси, доступної для виробництва енергії. Основними складовими потенціалу є сільськогосподарські відходи та енергетичні культури. Серед сільськогосподарських відходів найбільший економічний потенціал мають відходи виробництва соняшника (стебла, кошики, лушпиння), потім йдуть відходи виробництва кукурудзи на зерно (стебла, листя, стрижні початків). Солома зернових культур та солома ріпаку посідають третє та четверте місця, відповідно.

Для багатьох регіонів України використання власного твердого біопалива доцільніше, ніж вугілля або нафтопродуктів, тому що вироблене з місцевої сировини біопаливо обходиться у 2–4 рази дешевше й не потребує значних транспортних витрат на його доставку. Тверде біопаливо використовують у вигляді солом'яних брикетів, гранул, зрубок та відходів сільськогосподарського виробництва. На сьогодні новітні котли для спалювання соломи та інших видів твердого біопалива встановлені у 17 селах Вінницької, Київської, Сумської, Рівненської, Волинської та Черкаської областей, де забезпечують теплом частину виробничих приміщень (тваринницькі ферми, птахоферми) та соціальних об'єктів – школи, лікарні, дитячі садки. На 14 підприємствах олійної галузі парові котли переведені на спалювання лушпиння, за рахунок чого зекономлено 152 млн. м³ газу. Як приклад, масложирова галузь використовує для спалювання в промислових котлах близько 500 тис. т лушпиння соняшнику. Крім того, близько 120 тис. т лушпиння щорічно гранулюється і продається на експорт та населенню [4].

Зважаючи на вищевикладене, відзначимо, що перспективними напрямками вирішення проблеми виробництва біопалива в Україні є такі:

- сприяння внутрішньому виробництву та споживанню (підтримка виробництва біопалива та його споживання шляхом пільгового оподаткування);
- сприяння виробництву біопалива в Україні на експорт (впровадження субсидій на виробництво біопалива для зниження виробничих витрат та встановлення експортних обмежень);
- посилення екологічної політики, зокрема, щодо сільськогосподарських підприємств (забезпечення дії закону про «зелений» тариф на практиці);
- реалізація дієвої державної програми розвитку відновлюваної енергетики, зокрема, біогазових технологій.

Література:

1. Ortiz R., Crouch J.H., et. Al. Bioenergy and agriculture: Promises and challenges. Bioenergy and Agricultural Research for Development. 2020 Vision for Food, Agriculture, and the Environment // Focus 14, Brief 3 of 12, December 2006.

2. Виробництво біопалива в Україні у контексті оптимального вирішення енергетичної проблеми / Шпичак О.М., Боднар О.В., Пашко С.О. // Економіка АПК. 2019. № 3 С. 13

3. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.biofuel.nas.gov.ua/BIOFUELPROGRAM/PROJECTS/1/Pages/10.04.2009/condition.aspx>

4. Біоенергія в Україні (створення новітніх об'єктів, виробництво і використання біопалив) / [Дубровін В. О., Мельничук М. Д., Мельник Ю. Ф. та ін.]. К.: НУБіП України, 2009. 108 с.

Каранда В.О.

Херсонський державний університет

м. Херсон

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ШЛЮБНО-СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Одним із найдавніших соціальних інститутів є сім'я. Вона виникла значно раніше класів, націй та держав. Суспільна значимість сім'ї обумовлена відтворенням життя, вихованням дітей, формуванням індивідуальної свідомості. Саме сім'я закладає основи взаємовідносин та взаємозв'язків між близькими людьми, формує орієнтації на різні сфери життя людини.

Сім'я виступає як соціальний інститут, своєрідний ціннісно-нормативний комплекс, за допомогою якого регулюється й контролюється поведінка членів сім'ї, визначаються їхні соціальні ролі та статуси.

Сім'я відіграє ключову роль у практичному розв'язанні соціально-економічних та духовно-моральних питань життєдіяльності суспільства. У сім'ї відображаються всі суспільні процеси, вона випробовує на собі вплив усіх суспільних диспропорцій, суперечностей. Успішне виконання сім'єю своїх функцій визначається не тільки її внутрішнім станом, а й соціальним здоров'ям суспільства.

Феномен сім'ї досліджували вчені від Аристотеля до Ф. Енгельса: антропологи М. Мід, Леві-Строс, соціологи Т. Парсонс, М. Мацьковський, філософи М. Фуко, Е. Тоффлер та інші.

Значний внесок в дослідженні питань сім'ї зробили українські соціологи Л. Аза, Г. Ковтун, Б. Татенко, Л.Бучинська, Ю. Якубова.

На початку ХХ століття П. Сорокін зауважив: «під сім'єю ми розуміємо (застосовуючи до сучасного населення) легальний союз (часто довічний) чоловіка і жінки, з одного боку, союз батьків і дітей – з другого, союз родичів і свояків – із третього» [2].

За Я. Щепанським, «сім'я – це група, що складається з осіб, пов'язаних відносинами шлюбу і відносинами між батьками і дітьми». Щепанський акцентує увагу на сім'ї як на групі осіб, яка тримається на системі внормованих груповими (сімейними) правилами стосунків між ними [5].

Трансформації, які відбуваються сьогодні у суспільстві, призводять до змін у сімейному житті, котрі докорінно змінюють сімейні стосунки, а, на думку багатьох дослідників, ставлять під сумнів саме існування сім'ї.

Серед обставин, які найсильніше впливають на зміну уявлень про традиційну сім'ю виділяють економічні і культурні фактори [3].

Раніше співіснування професійної діяльності та сім'ї було природним, єдиним, зараз вони існують як окремі центри. Більшість обирає тільки одне: або професійну діяльність, кар'єру, або сім'ю. Причому існує стереотип, що поєднувати ці дві сфери не можливо.

Популярності за останні роки набуло укладання шлюбу за шлюбним договором. Можна припустити, що це явище набуватиме поширення у зв'язку зі зростанням соціальної диференціації суспільства. Знижується шлюбний вік. Молодь, що вступає до шлюбу менш підготовлена до сімейного життя в моральному та матеріальному планах [4].